

dele. For det Første fastslaar det i høiere Grad, end nu er Tilfældet, Theatret som Statsinstitutt, for det Andet giver det Rigsdagen som bevillende Myndighed en større Indflydelse paa hele Theatrets Virkemaade, og endelig for det Kredie vil den mest sikre Følge af Flexallets Forslag være den, at Sorø Akademi faar sine udlagte Penge tilbage, og det kan jeg ikke andet end anerkende som en Fordel. Men lige over her for staa dog større Ulemper. For det Første bliver Theatret dog maaske mere bunden i sin Virksomhed end hensigtsmæssigt er; for det Andet bliver Rigsdagen let fristet til at gaa for meget i Detail, hvad Theatrets Budget angaar. Det var just nærmest denne Ulempe, som bragte det Finantsudvalg, der var nebsat for Finantsloven 1856—57, til at gaa ind paa Regjeringens Forbring om at stille Theatret paa en noget friere og helt anden Maade, at man indfaa, at det, at sætte under Afstemning Spørgsmaalet om større eller mindre Bevilling til Garderobesager eller andre Specialiteter paa Theatrets almindelige Budget, ikke vilde være heldigt; thi der vilde ofte fremkomme Sager, som man til Syvende og sidst ikke let vilde kunne sætte sig tiltrækkeligt ind i, og endelig vil dette Forslag have den Ulempe for Statskassen, at Theatret, sandsynligvis i alt Fald, vil blive langt dyrere end hidtil. Mindretallet kan derfor ikke tilraade at stemme for Forslaget. — Jeg kommer dernæst til Forslagene angaaende Universitetet og dets Forhold til Kommunitetet. Regjeringen har foreslaaet dels at estergive den Gjæld, som Universitetet har stiftet hos Kommunitetet for at faae den botaniske Have anlagt, og dels at det aarlige Tilskud fra Statskassen bliver forhøjet fra 50,000 Kr. til 110,000 Kr. Grunden til disse Forslag er tydelig nok. Universitetet har Underbalance. Hvis man ikke gjør Noget for at hjælpe det, saa bliver den nødvendige Følge af saadan aarlig sig gjengående Underbalance, at denne Institution kommer til lidt efter lidt og naturligvis i stedsse stigende Grad at oppise sin Kapitalformue. Selve dets Stilling som særlig Fond bliver da illusorisk, og det kan da ikke negtes — som vi have udtalt i Betænkningen — at herigjennem kan der fremkomme en Fare for hele Universitetets Stilling. Det er Mindretallets Overbevisning, at man i den Sag er inde paa en gal Vej, og at der burde gjøres noget Væsentligt for atter at stille Universitetet saaledes, at det ikke, paa den Maade skulde opbruge sin Formue. Mindretallet har derfor fuldstændig kunnet slutte sig til Regjeringsforslaget. Vi tro ikke, at det er nogenjomhelst ubillig Forbring fra Universitetets Side lige over for Kommunitetet, at den for et Par Aar siden stiftede Gjæld nu estergives. Hvis man paa en billig og retfærdig Maade vilde opgjøre Forholdet mellem Universitetet og Kommunitetet, saa vilde Følgen deraf blive, at Kommunitetet kom til at

betale en aarlig Sum til Universitetet af nogle og fyrgetyve Tusinde Kroner. Det er grundet herpaa, at vi i Betænkningen have gjort den Bemærkning, at ved en endelig Opgjørelse burde ikke alene Universitetets nuværende Gjæld til Kommunitetet estergives, men der burde endda overføres en Sum af ca. 750,000 Kr. fra Kommunitetets til Universitetets Formue. Naar man nu siger: Ja, men disse nogle og fyrgetyve Tusinde Kroner, som ganske vist i lang Tid have været betalte af Kommunitetet til Universitetet, kunne ikke siges at være en Ret, saa maa heril bemærkes, at Noget over Halvdelen af denne Sum i Sandhed kan siges at være en Ret, begrundet paa ældre kongelige Resolutioner, som den Gang, da de gaves, havde samme Kraft som enhver anden Lov, og selv den tilbagestaende Del, 20,000 Kr., som man ikke ubetinget kan sige, at det er en Ret for Universitetet at nyde fra Kommunitetet, har dog været ydet i en saa lang Tid — hvis jeg ikke feiler, lige fra 1836 til for et Par Aar siden —, at Billighed i høieste Grad kræver, at man ikke ser bort deraf, naar man endelig vil gjøre op mellem Universitetet og Kommunitetet. Mindretallet har imidlertid ikke været blindt for, at det netop i Aar under de nu givne Forhold mellem Regjering og Rigsdag kunde være vanskeligt at komme til en saadan Opgjørelse mellem disse to Institutioner, som de begge kunde være tjent med, og vi have derfor tilladt os at gjøre en lille Bemærkning i Betænkningen, som jeg skal henlede den høitærede Kirke- og Undervisningsministers Opmærksomhed paa, thi hvis han vil og kan følge denne Vej, saa tror jeg ikke, at der vil være foregrebet Noget for en endelig Afgjørelse i den Retning, som vi ønske. De øvrige Forslag, som foreligge, skal jeg ikke omtale videre. De Herrer ville se, at der er et Par enkelte, mindre Punkter, som Mindretallet ikke har kunnet tiltræde; men de have ikke nogen stor Betydning. Forslaget under Nr. 98 om Valles Lærebog fik en saa indgaaende Omtale af den ærede Ordsfører, at jeg ikke skal omtale det.

Clausen: Det Vædringsforslag, som jeg har stillet til § 21, skal jeg tillade mig at begrunde ved nogle faa Bemærkninger. Det er med en vis Betænelighed, jeg har stillet dette Vædringsforslag, thi som bekendt var det et af de store Stridspunkter i For, og som ifølge de politiske Begivenheders Gang har faaet en vis Betydning. Min Betænelighed gaar derfor i den Retning, at dette er et af de meget væsentlige Spørgsmaal at røre ved, men efter hvad der er gaaet forud forrige Aar, er det en Selvfølge, at dette Spørgsmaal har faaet en saadan Betydning, at det ikke kan ties bort eller falde bort af sig selv, og Flexallet i Finantsudvalget har jo ogsaa i sin Betænkning berørt dette Spørgsmaal igjen i Aar. Jeg maa sige, at den Maade,